

SLOVENSKI NAROD.

Štampa vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter večja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld. in za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijaške večja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne pesti vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svoje naslovi. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravištvu, na katero naj se blagovito pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

London 2. maja. Pri odpiranju konservativnega kluba v Prestonu je rekel minister notranjih stvari Cross, da vlada nij vojnega duha polna, temuč hoče samo vzdržavati evropske dogovore in skuša soglasje mej evropskimi vlastmi doseči. Anglija ne bode z nobenim činom vojske proizzvala ali začela. To, kar Anglija zahteva ne ponižuje Rusije. Dogovor sanšefanski je v svojej celoti poguben, kar bode angleška vlada na konferenci lojalno dokazala.

Iz Peterburga poroča „Times“ od 2. maja: Dogovarjanja mej Londonom in Peterburgom so se čez Berlin zopet začela.

Reuterjevo agentstvo poroča iz Bombaya, da je drugo oddeljenje indijske vojne ekspedicije odplavalo na Malto.

Pariz 1. maja. Razstava se je slovesno odprla, nadvojvoda Leopold je bil pričujoč, minister za trgovino je ogovor govoril. Mac-Mahon s tujimi princji je razstavo prehodil, ki daje krasen pogled. Avstro-ogerski oddelek je čeden videti, da-si je še nezgotovljen.

London 1. maja. Reuterjev bureau poroča iz Carigrada: Tottlebnu se nij posrečilo doseči sporazumljenja glede objednočasnega vzmaknenja od Carigrada.

Carigrad 1. maja. Britanski konzul v Trapezuntu je sprejel deputacijo prebivalstva Batumskega, katera je izjavila, da se hoče vmarširanju Rusov v Batum ustaviti in je zahtevala pomoč angleško.

Rim 1. maja. V zbornici je izjavil ministerski predsednik in minister vnanjih stvari na dotično interpelacijo, da glasovi o italijanskem posredovanju v orijentalnem vprašanju nijso osnovani. Italija se hoče vpletanja kolikor mogoče ogibati.

Svetovna razstava v Parizu.

Prvega tega meseca se je v Parizu slovesno odprla svetovna razstava, ki ima za francoski narod velik političen pomen, tako, da se ne dá primerjati z družimi podobnimi razstavami. To je namreč prvo veliko svetkovanje, katero daje mlada francoska republika drugemu svetu, povabivša ga na goste, da mu razkaže: Francoska je bila v jednej najkrevnejših in najnesrečnejših vojsk tepena in ponižana, vendar more komaj sedem let po tej vojski dokazati svojemu ošabnemu premagovalcu in vesoljnemu svetu, da je bogata, pridna, bolj srečna nego mnogoteri sosed, zlasti nego zmagalec.

In res so sosedje Nemci precej, ko je bila misel razstave rojena, dobro razumeli nje pomen. Vedeli so, da jih Francozje kličejo z razstavo na kulturno menzuro, na industrijalno, trgovinsko, umsko, znanstveno tekmovanje. Tu pa je bil Nемец uže v razstavi filadelfijskej tepen, bil mej zadnjimi mej večjimi zapadnimi narodi. Vedel je torej Bismark, da v Parizu Nемец ne more meriti se s Francozom — zato je ukazal, da se Nemci razstave ne udeležé ter se tako dejansko umaknil pobitju, a ne moralčno. Ako je Bismark morda s tem, da je sklenil neudeleženje Nemčije, nameraval škodovati ali celo izpodkopati pariško razstavo — predvčerajšnji slovesni dogodek, ki ga telegram poroča, ga je osramotil.

Misel, osnovati za leto 1878 svetovno razstavo v Parizu, rodil je prvi predsednik nove francoske republike pokojni Thiers. S tem je hotel razen uže zaznamovanega namena tudi še pokazati svetu, da Francija želi mirú, da se hoče najprej zbrati, da v prihodnjih sedmih letih ne namerava nikake „maščevanjske vojske“ zoper Nemčijo začeti. To je bilo vrlo politično od starega Thiersa. Kajti pruski Nemci so bili precej po frankfurtskem miru videli, da nijso Francozov tako strli kakor bi jih bili v svojej nemškej ljubeznjivosti radi. Zato je pred štirimi leti uže malo manjkalo, da nij Nemčija v drugič čez Francijo pala.

Zarad bodočnosti Slovanstva mora vsak nas le veseliti se okrepčanja francoskega naroda, narurnega in narejenega protivnika presilnega Germanstva. Zatorej želimo onega moralnega velicega vpliva pariškej razstavi, katerega si sam Francoz obeta iz nje. Pri tem nás niti ne moti to, da so nekateri republikanski časniki francoski, ki se ne morejo vzvisiti nad svoje dosedanje predsodke o Rusiji in Slovanstvu, postali iz turkofilov veliki anglofilii. Pravimo „nekateri“ časniki. Kajti francoska vlada in zares politično previdne njene novine se drže in ostro zabičujejo neutraliteto in lord Beaconsfield je brez vspeha na Francoskem iskal dejanskih zaveznikov. Republikanska vladajoča stranka tudi vidi, da so vse njej protivne monarhistične stranke po večjem rusofilne. To in pa s časom doidoče boljše izpoznanje, dejanski čini in dobri vplivi osvobojenja orijentalnega Slovanstva bodo tudi na Francoskem še one nazore izčistili, ki nam zdaj nijso še povoljni. V tej nadi lahko francoski veliki narodni praznik s simpatijami pozdravljamo tudi Slovani.

Listek.

Leon Brossy.

(Povest, poslovenil Fr. Kr.)

(Dalje.)

Osmo poglavje.

Palo je postavil po konci deske, da jih ložje vzame, kadar bi jih potreboval, in jih položi preko jame, ko dokonča stopnjice. Tako je delal, in kmalu prišel do vrha. — „Tako je prav, moj sin,“ vsklikne stari Marino, kojemu se je upanje po prostosti povrnilo. — „Še par trenutkov in prost boš.“

Strahu vsklikne Palo, ko čuti, da se deska na katerej stoji zmiraj bolj pod njim podira. — „Kaj je, moj sin?“ vpraša oče s slabim glasom. — „Kmalu bi bil padel,“ odvrne Palo, ko se je na bližnjo desko rešil. „Zemlja je tako trda kakor kremenec, povsod imam uže ranjene roke in konec deske nij

dobro držal v luknji, kojo sem naredil.“ — „Še poskusi.“ — „Bom oče.“

Zopet je začel delati. „No, ko bode ta deska držala, potem pa še ena in rešen sem.“ Delal je pridno naprej in stan očeta mu je dajal pogum. „Bi li še gospodičine ne mogle se vrniti?“ — „Ne še. Le potrpi, upam da jih kmalu zagledava.“

Skoro je uže dodelal, kar čuje nekoga, koji je od jeze vskliknivši, se blišal. Pogleda kvišku in vidi, akopram je bilo tema, moža, koji je prisopihal na kraj jame, in v njo pogledal. Ta mož je bil Moratin.

Deveto poglavje.

V Karnarju je cel dan vse kipelo. Njegova barka še nij bila prišla in misel, zakaj ona šalupa vedno kroži ob obrežji ga je še bolj vznemirjala nego ona na vjetnika v zavornici in pričakovanje tekmecevo. Zamán se

je trudil poizvedeti kaj hoče šalupin kapitén Brossyju.

Bil je to zanj jako dolg dan. Večkrat je šel v gozd z Moratinom ali je pa sedel v Moratinovej spalnici in opazoval tujo ladijo. Tudi se nij niti Karli niti drugim ljudem pokazal, kajti vedel je, da mora biti varen, ako hoče svoj namen doseči. V tej samotarnosti je preudaril in prepilil svoje naklepe in jih tudi srečno dovršil.

Z mrakom prešla mu je ta samotoljubnost, prvič je moral oba Marina s poti spraviti, drugič izvedeti, kaj hoče šalupa v teh krajih in tretjič Karlo v tak kraj peljati, da bode, kadar jo bode trebalo pri rokah, da odrinejo, ker bode gotovo ladija pred dnevom dospela. Napotita se torej, prvi naklep spolnit. — Palo, dasiravno truden, je vendar hitel, ker ne bi bil rad zasačen pri begu. Tudi spomin na ječo, na rešenje očeta in da znabit še sestro najde, ga je toliko okrepčalo, da se

O splošnej volilnej pravici.

π.— V državnem zboru pri budgetnej debati so nekateri poslanci opozicije zelo grajali sedanji sistem in volilni red, ki se ne ozira na pravice vseh stanov in še manj vseh avstrijskemu žeslu podložnih narodov, in svetovali spremeniti ves sedanji sistem in volilne rede, na katere se opira, vsem narodom pravičneje. Naš slovenski poslanec dr. Vošnjak in Nemeč Schönerer sta nasvetovala splošno volilno pravico, kakor je v Nemčiji, Franciji in še nekaterih drugih evropskih državah t. j. da bode vsak polno leten mož imel pravico voliti naj plača kaj direktnega davka ali nič, torej tudi prosti delavec. Ta glas je izginil, a našel je močen odjek v delavskih krogih to stran Litave, kakor tudi v Magjariji, kjer mnogi niso s sedanjo vladno sistemo tudi nič zadovolnejši, nego pri nas. Zato se nadejam, da nij odveč, če izpregovorim o tej stvari nekaj iz slovanskega avstrijskega stališča.

Čehi, prvi slovanski rod v Avstriji, se dozdej niso toliko poganjali za občno volilno pravico, kakor za sploh pravičnejši volilni red, naj mu bo uže podlaga količina davkov ali število ljudstva; drugače drugi Slovani zlasti Rusini v Galiciji, katere močno zatira mogočnejši in bogatejši poljski narod, osobito plemstvo, akopram je v manjšini. Po sedanjem volilnem redu so ustavoverni veliko posestniki tako bogato obdarovani s poslanskimi sedeži, da jim često v svojih krogih za poslanstvo sposobnih kandidatov primanjkuje. Če primerjamo število po njih izvoljenih poslancev s tem katero volijo kmetске občine, ne najdemo nobene prave razmere z njihovimi davki. Po slovanskih pokrajinah so tudi s tujci in ustavoverci, kak breznačajnimi trgovci in obrtniki, mesta so tudi neprimerno boljše obdarovane s poslanskimi sedeži, nego čisto slovanske narodne kmetске občine. V dve — ali mnogojezičnih kronovinah volijo nemška, oziroma italijanska mesta, trgi in občine često blizu dvakrat toliko odbornikov v deželni in poslancev v državni zbor, kakor slovenska v sorazmeri s prebivalstvom ali jih zadevajočimi davki. Po tako umetno in nenaravno sestavljenih volilnih redih se nij čuditi, da imajo v mnogojezični Avstriji nemški ustavoverci večino v državnem zboru in mnogih deželnih zastopstvih v kronovinah, kjer je večina prebivalstva slovanska. Po mestih in trgih so pa

še od svojih ustavovernih šefov odvisni uradniki, in privandrani tujci često odločevali večino, ker je bila slovanske narodnosti se zavedoča večina prebivalstva ima po slučaju premajhnih dohodkov, in potem naravno premajhnih davkov plačuje, oropana volilne pravice.

Zato bomo tudi mi avstrijski Slovani z veseljem pozdravili splošno volilno pravico, ako bodo le vsi stanovi po njih številu volili enakomerno število zastopnikov v postavodajalne zbere. Ako se enkrat vpelje splošna volilna pravica, ne bodo več odvisni ljudje odločevali volitev po naših mestih in trgih, nego bo prišlo mnogo narodnih volilcev iz nižjih razredov prebivalstva; potem uradništvo ne bo imelo tako močnega vpliva na izid volitev. Nižji razredi prebivalstva so skoro neizključljivo narodni, ker so večinoma domačini, toraj potem z vso verjetnostjo upamo narodne zmage tudi pri volitvah v mestih in trgih. A mi se le potem prav moremo zadovoljiti z kakim novim volilnim redom, če se bo število poslancev enakomerno določilo, v kmetških občinah kakor v mestih, v slovanskih pokrajinah kakor v nemških, tako pri velikih posestnikih, ali z ozirom na davke, ali še bolje, z ozirom na število prebivalstva, to je, da bi kmetški občinski okraj in mesto, če plačujeta enako število davkov, ali če štejeta enako število prebivalcev, volila enako število ljudskih zastopnikov, in ravno tako nemško in slovansko mesto, z enakimi davki, ali z enakim številom prebivalcev, volilo enako število poslancev. Za volilni red, ki bi nemškim pokrajinam ali velikoposestnikom odločeval preveliko število poslancev, če bi tudi vsakemu volilno pravico zagotavljal, bi ne marali, ker enakopravnost in zagotovljenje občne volilne pravice bilo bi le navidezno, v resnici bi pa utrjeval le gospodstvo nekaterih narodov v Avstriji. Mi smo prijatelji splošne volilne pravice uže zavoljo tega, ker želimo za vse enake pravice in enake dolžnosti. Nij prav, da bi ta, kateri nema nobenega premoženja, bil prikračen v političnih pravicah (t. j. v volilnej pravici), ker tudi on mora v nevarnosti braniti državo in celo žrtvovati za njo, za vsacega najdražje blago, življenje. Dokler nižji razredi ne zadobe pravice, pošiljati zastopnikov v državne in deželne zbere, si ne morejo po postavnej poti zboljšati svojega stanja in so dani v roke oderuhov, ki z njimi počenjajo, kar hočejo.

Vojne priprave in vesti.

Iz San Štefana se piše „P. C.“: Veliki knez Nikolaj pregledoval bode 29. aprila vojsko. Kar je bilo bolj oddaljenih polkov, pozvani so semkaj; vseh skupaj je 200.000 mož. (Pregledovanje je bilo izostalo, kakor telegraf javlja. Ur.)

Na dalje se v vojaških krogih v San Štefanu govori, da ima ruska vlada 15 milijonov rubljev pripravljenih za opravo pomorskih lovskih (kaperskih) ladij, da bodo angleške trgovske ladije lovile ali uničevale. Dvajset ameriških parnikov je v različnih krajih uže popolnem pripravljenih v tanamen in čakajo le ugodne prilike, da bodo rusko zastavo pokazali. A ta kaperska flota še nij cela, kajti postane še veliko večja. Tudi sloveči vodja nekdanjih indijskih vstašev, strašni Nana-Sahib, o katerem se je pravilo, da je uže davno v neznanem asilu umrl, obljubil je baje ruskej vladi v Indiji pomagati. Angleži se tega moža še dobro spominjajo, in vedo, koliko jim je ob času v iztočnej Indiji škodil.

Velik pomen imajo baje morska preiskovanja Angležev v Sakarija reki mej Ismidom in črnem morjem. Angleži namreč hočejo iz te reke v črno morje torpedске čolne poslati, ki bodo ruska prevažanja živeža na potu iz Odese v Carigrad lovili, kajti sodi se, da je vojna mej Rusijo in Anglijo neizogibna. Sultan Abdul Hamid je dejal proti raznim diplomatom: „razvidim, da bosta Anglež in Rus drug drug zrušila, a da bi se to le tu ne godilo in bi me oba v miru pustila. Mr. Layard se je pri sultanu, ko je prisel iz Ismida, pritožil radi izremebe turškega ministerstva in je upanje izrazil, da bode Turška v vojni Angležev s Rusi, vsaj nevtralna ostala. Svetoval mu je tudi, naj se v onem slučaju sultan v Bruselj v Azijo preseli, da bode mogel prosto — delati, ker drugače ga bodo morebiti Rusi ujeli. Sultanu se ta svet nij kej dopal. Iz Tiflisa se istemn listu na dalje poroča, da je ruski vojni minister, generalni odjutant Miljutin za poveljnika kavkaske vojske imenovan. Veliki knez bode le imenom ostal carjev namestnik in vrhovni poveljnik, a ne bode odšel iz Tiflisa, ako bode dobil Miljutin v resnici poveljništvo nad armado 200.000 mož. Kavaska vojska bode dobila 13 polkov, donskih kozakov, 15 družega opolčenja, jedno divizijo rezerve harkovskega vojnega okraja, in 20 baterij. Razdelila se bode ta armada po-

je deske prijel, da nij v jamo nazaj padel. A pri prihodu teh dveh je splavalo vse upanje po vodi.

„Alo, tu je za nas dovelj dela,“ vsklikne Karnar, koji je Moratinu sledil, „beg!“ — Moratin se tega tako prestraši, da mu sapa zastane, misli je, da je sennor Marino uže rešen, ko pa vidi, da sta oba še tu, se zadovoljno zareži. „Kakor se mi zdi, ravno ob pravem času,“ šepeta. Obupnost spreleti Pala, ko vidi hudobneža. Misel na očeta in njega samega ako se uda, ga še bolj osrči, in pripravljen je bil se braniti. Skoči na komaj položeno zgornjo desko, potegne dvocevko iz žepa in misli na Karnarja sprožiti, pa ta ga prime za roko in potegne iz jame, ter vrže Moratinu z besedami:

„Zvežite ga in mu vzemite orožje, sennor Moratin. — „Sennor Moratin,“ si misli Palo, „to je tisti.“ Branil se je obupno in skušal Moratina ustreliti, a ta ga je kakor prikle-

njenega držal, in črez nekaj trenutkov zvezal z vrvmi, koje je Moratin soboj prinesel, da bi oba iz jame potegnil. „No,“ dé Karnar, „sedaj ste popolnem v mojej oblasti, najbolje pa storite, ako molčite.“ Boječe vprašajoč glas se je čul iz jame. Stari Marino je dovelj čul, da se je zgoraj nekaj pripetilo, dasiravno nij vedel kaj in kako. „Kje si moj sin?“ je zaklical, „nič te ne vidim, ali ti hočejo tisti možje pomagati ali . . .“ Glas je obmolčal. Palo je hotel odgovoriti, pa moža sta mu zapovedala, naj ne črhne besedice.

„Hočem vam povedati, kdo vam je prišel pomagat, vaš prijatelj iz Mazatlana Ruy Fernandez!“ — „Saj sem si mislil!“ vsklikne Moratin. — „Ali se spomnite?“ nadaljuje Karnar, „sennor Marino je dejal, da je Fernandez z njim prišel, ker mu nij hotel njegovih izdavev plačati predno nij vedel, ako so res denarja vredne.“ — „Ah, sedaj sprevidim. Ker nijsta nazaj v vas prišla, ali kamor

koli, ko sta šla v mojo hišo, jih je Fernandez prišel iskati po tej poti.“ — „Tako bode,“ reče Karnar. — „Menim, da oni šum, ki sva ga na tej poti čula, nij delal nihče drugi, ko on. Pa motil se je. Šum, katerega sta čula, ste vzročevale Karla in Jola, ko ste šle pojed za ta dva, tako čudno najdena, človeka. — „Jasno je, da je Fernandez odšel pojed in tudi, da bi ljudi sklical, v vas. Na vsak način ne smeva niti trenutka zamuditi. Kaj storiva sè starcem?“ — „Popeljeva ga z njegovim sinom v svojo hišo.“ — Moratina pretrese nekaka groza in obledi. „Kako ga zamorem srečati,“ šepeta, „kako mu moram v obraz pogledati?“ Karnar se zaničljivo nasmije. „Saj mu nij treba v obraz gledati,“ reče potem, „govorite bolj tiho in hripavo in pomislite, da se uže dvajset let nijsta vidila.“ — „Dobro tedaj, le gori z njim!“

Palo je večkrat čul Moratinovo ime iz ust tovariša. Pazljivo je opazoval obraz odpe-

tem v jeden kavkaski in jeden armenski oddelek pod poveljstvom Loris-Melikovem in general Heimanovem. (Poslednji je te dni, kakar je telegam poročal, umrl. Ur.) Batum imajo še vedno Turki. Štabni šef general-letenanta Oklobodžio, oberst Kasbek je v tej zadevi dolge pogovore z Derviš-pašo imel, a brezuspešno. Mušir je pa zagotovil, da se bo turška posadka v kratkem odpeljala, ker so ladije za prevažanje v Trapezunt že pripravljene, in sam vedno pričakuje instrukcij za to stvar iz Carigrada. Kdaj se bo trdnjava izročila Rusom, nij mogel Derviš-paša povedati. Rusi sumijo, da so vse to le prazni izgovori, in da Turki za to nečejo trdnjave zapustiti, ker jo mislijo potem popolnem obdržati, ako se vojna mej Rusi in Angleži prične. A ker je Batum za Ruse tolike važnosti, da so l. 1864 Turškej 40 milijonov rubljev za to luko in trdnjavo ponujali, bodo jo Rusi, ako je ne bodo Turki z lepa oddali, sè silo vzeli.

Ruska vlada nabira pomorščake trgovinske flote za pontsko floto, zato, ker rezerva pontske flote ne zadostuje akciji, katero hoče pomorsko ministerstvo na morji izpeljati. Skoraj vse privatne parnike črnega in kaspiskega morja je ruska vlada najela, in jih bode primerno za vojsko opravila. Uže od 6. aprila se vedno sem vojni material dovaž. V tukajšnji orožnici je 63 velikih in 41 malih kanonov, 140 podstavkov (lafet) in mnogo streliva. Vse to, 4500 vojakov in 650 častnikov odšlo bode v Armenijo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 2. maja

Državni zbor se je 30. aprila zopet sešel. Ali poznalo se je, poročajo dunajski listi, da so poslanci na praznikih bili. Zbornica je bila močno prazna. — Denes je zopet seja imela biti. Na dnevnem redu je nova postava o obdavnosti družtev na akcije.

Iz **Pešte** se javlja „N. Fr. Pr.“, da polojenje Sennyeyevega mandata dela veliko senzacijo. Govori se od jedne strani, da se onete več političnega življenja udeležiti in da potuje v Italijo. Veruje se pa, da so ga politični motivi nagnili, da je odložil mandat, posebno zadnja fuzija nij bila po njegovem godu.

Nemšk list, ki se je z vsemi močmi branil zasedenja **Bosne** in Hercegovine od avstrijske strani, piše zdaj: „Avstrijska zato nij hotela zasesti teh dežel, ker se je bala, da bi

se narodna opozicija v Avstriji ne pomnožila po bosenskih in hercegovinskih Slovanih; zato smo bili za to, da Turška sama v teh deželah uvede reforme. A zdaj smo se preverili, da je na vsak način potrebno, da zasede Avstrijska Bosno, — to zahteva njen lasten obstanek, in ako bi se sè zasedenjem še dalje čakalo, vzrastlo bi iz tega mnogo škode Avstrijskej.“

Vnanje države.

Severno-nemški listi prinašajo ob začetku tega meseca iz Dunaja dopise in poročila, o katerih le želimo, da bi resnični bili. „Schwäb. Merkur“ je izvedel, da je sporazumljenje mej Rusijo in Avstrijo skoraj dogotovljeno. Dilje poroča sicer zanesljivi dopisnik „Bresl. Ztg.“, da je mej Dunajem in Peterburgom trdna zveza sklenjena. Drugo poročilo trdi, da se v okolici carjeve hvalijo, ka je nemški cesar Wilhelm zabranil zvezo Avstrije z Anglijo in pomagati skovati avstrijsko zvezo z Rusijo.

Iz **Berlina** javlja telegram: „Nord. Allg. Ztg.“ piše iz Peterburga, da bode svet strmel, kako vojno moč bode razvila Rusija, ako pride do vojske.

Italija se vedno bolj oborožuje — poroča nemška „National Ztg.“ preko Londona. Italija hoče namreč ekspedicijo na albanijsko obrežje narediti ako in kadar bode Avstrija v Bosno vmarširala.

Pariz je bil 30. aprila, ob prednevni razstavi, močno razburjen. Girardinova ideja, mesto razsvetliti in z zastavami prepreči, našla je velik odziv. Uže na predvečer je bilo polno zastav. Mnogo je odvisno od vremena.

Mohamedanski vstasi v Bolgariji imajo baje angleške oficirje za poveljnike; utrdili so se v južnem rodopskem pogorju pri Pašamahaliju. Turška vlada se je izjavila, da ne more vstaje ukrotiti.

Dopisi.

Iz Ljutomerca 29. aprila. [Izv. dop.] „Občni zbor naše okrajne posojilnice“ bil je za l. 1877 nedeljo, 28. apr. Došlo je bilo okoli 80 družabnikov. Zbor je otvoril društveni načelnik, g. Ivan Kukovec. V imenu nadzornega svetovalstva, kateri je bil račun za lansko leto pregledal in potrdil, poročal je gosp. Dr. Huber, na kar je še sam g. načelnik račun in delovanje društva razjasnil. Poudarjal je, da bi društvo veliko več lahko storilo, ako ne bi treba tako ogromnih zneskov davka plačevati. (V 5 letnem obstanku je društvo skoro 3000 gld. davka plačalo). Izrekel je upanje, da po novi postavi katero državni zbor kuje, ne bode morda tega davka več. Vsled tega je društvo imelo lani samo

560 gld. čistega dobička. Ves rezervni fond posojilnice bi znašal zdaj skoro 5000 for. Nekateri društveniki so želeli, da bi se ta denar razdelil mej nje, kar pa ne gre 1. po pravilih ne, 2. bi se društvo potem preveč oslabilo.

Račun je bil potem potrjen in načelstvu se je dala odveza. Bile so potem še nekatere volitve, namreč 5 udov v nadzorno svetovalstvo in 3 v cenilno komisijo. Naposled se je vsakemu udu nadzornega svetovalstva dovolilo 1/2 gld. nagrade za vsako sejo, in g. podpredsedniku pa 50 gld. nagrade za vsako leto. To naše društvo zasluži in tudi uživa popolno zaupanje in je na veliko korist tega okraja. Kdor je izmejdružabnikov v denarni zadregi, pomagano mu je brez vseh stroškov, razen 8% obresti. Kdor pa hoče denar plodonosno naložiti, temu daje posojilnica 6 1/2%, kar je gotovo znamenito, in kar poleg varnosti društvo najbolj priporočuje.

Domače stvari.

— (Propad industrije in kapitala.) Včeraj je bil pri ces. kr. sodnji na Brdu na eksekutivnej dražbi prodan mlin, ki ima zanimivo zgodovino glede propada naše domače industrije. Pred 14. leti je kupil oni mlin za 10.000 goldinarjev g. K. ter zazidal vani, ker ga je preustrojil v umetni mlin, še 24.000 gold. Prodan je bil mlin potem čez osem let za 15.000 gold. na eksekutivnej dražbi in kupljen po g. C. Isti je izgubil pri njem svoje premoženje. Predvčeranjem je bil mlin zopet na javnej eksekutivnej dražbi prodan za 4500 goldinarjev, akoravno je bil sodnijsko cenjen za 33.000 goldinarjev. Tako propadajo mlinci — pa zakaj? Čudo nij, ako je prevoz žita iz Pešte v Trst cenejši, nego iz Pešte v Ljubljano. Čudno pa — resnično.

— (V Bledu) se je odprla za to poletje zopet telegrafska stacija.

— (Iz Celovca) svoj dopis v včerajšnjem listu dopolnjujemo po nemških listih s tem naznanilom, da je dobil narodno konservativni mestni kandidat v III. razredu g. Rossbacher od 96 prišlih glasov 73. Torej velikansko večino.

— (Vabilo) k veselici, katero napravi društvo „Edinost“ v Ajdovski dne 5. maja t. l. svojih prostorih. Program. 1. Igra: Zakonske nadloge. 2. Petje. 3. Deklamacija. Začetek točno ob 8 uri zvečer. Vstopnina k igri 20 kr. sedež 10 kr.

ljavca svoje sestre in se je tako zamislil, da je vse trpljenje in nevarnost pozabil. „Je li mogoče,“ si je mislil, „da je Karla s takim hudobnežem zaročena? Ne, ne, uže misel na to je prestrašna. Nečem verjeti.“ Naenkrat si domisli, da je bila ena izmejdvih dveh žen njegova sestra. „Ko bi ne bil tako truden,“ si misli, „tako v skrbeh zavoljo očeta, kako ga rešiti, — gotovo bi jih bil za imeni vprašal. Ako bi mi bila le ta misel takrat v glavo prišla?“ — Karnar je deske, katere je Palo položil eno vrh druge na tanko preiskal in šel po njih v jamo. „Zbudite se stari mož,“ reče, ko pride na zadnjo desko. „Ste li gluhi ali spite?“ Komaj je to izustil, uže se je prepričal, da nij vganil, kajti stari mu nastavi pištolo na čelo, rekoč: „Niti koraka bližje, drugače ustrelim!“ — „Neumnost, stari,“ reče Karnar, „ne bodite neumni in pomislite, da je vaš sin pod varstvom mojega prijatelja, in da vsako malenkost, katero storite, maščujem nad njim.“ Stari mož mu zre

nekaj trenutkov neprestano v obraz ter se trese: „O Bog!“ vsklikne omahivši, „pustite sina in vzemite tu edino orodje, katero bi mi moglo življenje ohraniti.“ — „To je bilo najbolj pametno, kar bi mogli storiti,“ odvrne Karnar zmagovalno. „Podajte mi roko, da vam iz tega neugodnega prostora pomagam, predno nastane noč.“ Trudni ste in lačni gotovo tudi, zato vas povabim z menoj večerjat iti.

Marino je premagal občutke, kateri so mu navdajali dušo, in gotovo bi bil žaloval, a vedel je, da bi mu vse to nič ne pomagalo. Po hudem notranjem boji poda Karnarju roko, kajti jasno mu je bilo, da sam ne bi mogel priti iz jame. Karnar ga pelje po deskah, in kmalo je stal poleg svojega sina. Jetnika se bolestno spogledata in se udasta v svojo osodo. Moratin se trese, videvši moža, katerega je tako hudo razžalil in si zaviše ovratnik črez obraz. „Tukaj ste!“ vsklikne stari in stopi k Moratinu; „bojite se mi v obraz pogledeti.“ Moratin se obrne proč. „Saj

vam nič ne pomaga, poznam vas vse eno, kajti tacega hudodelstva ste le vi zmožni, ki ste me mojega otroka ropali! Kje je Karla? povejte mi, kje je?“ — „Prenehajte z vašimi vprašanji, nij časa sedaj za to, kajti predno se stemni, moramo oditi. Primito se mi za roko, sennor Marino, popeljal vas bodem v svojo hišo, kder vam hočem dobro večerjo pripraviti.“ — „Večerjo?“ ponavljal je stari, „raje bi z indijskimi otrovnikmi jedel, nego z vami!“ — „Dobro, če nečete večerjati, bodete šli pa lačni spat. Jaz ne zahtevam nič drugega, nego to, da vas imam v svojej oblasti; drugo izročam vse vašej volji.“ Prijel je sennor Marina pod pazduho tako, da je bilo razvidno, da ga neče prej pustiti, dokler ne prideta do njegovega doma. Moratin je pomagal Palu na noge in je večkrat imel prilžnost videti zaničevalni pogled njegov.

(Dalje prih.)

— (Kviščanska čitalnica) bode imela v nedeljo 5. maja svoj letni občni zbor. Na dnevnem redu bode: 1. Poročilo tajnikovo. 2. Račun blagajnikov. 3. Nagovor predsednikov. 4. Čitanje pravil. 5. Volitev predsednika novega odbora. 6. Odlomitev veselice za prihodnje leto. Prav uljudno vabi odbor gospode udeležiti občnemu zboru, da se voli v novi odbor takšne možé, ki so vneti za narodno sveto stvar.

— (Predstava Kristusovega trpljenja) se je predvčeranjem v ljubljanskem gledališči pričela. Glavne podobe so te-le: Zadnja večerja v 3 podobah, Kristus na oljske gori — spjoči apostelni — angel s kelihom, Judež pripelje rabeljne in vojake — aposteljni se preplašeni zbude — Judež poljubi Jezusa — Peter odseka Malhu uho — Jezusa zvežejo in odpeljejo. Kristus pred Poncijem Pilatom, ki zlomi palčico v znamenje, da je kriv — Pilat si umije roke. Kristusa bičajo — mu dajo trst v roke in trnjevo krono na glavo. Kristus pade pod križem — sreča svojo mater. Veronika z ženami; — Jezus pade drugič pod križem — Simon Cirenski mu privzdigne križ. — Veronika mu poda potni prt. Kristusa slečejo — na križu povzdignejo. Kristus visi na križu — dajo mu jesiha piti — umrje in vojak prebode njegovo stran. Kristusa s križa snamejo. Kristusa v grob polože. Kristusovo vstajenje. — Predstave so prav dopale. V nedeljo in pondeljek se bode zopet igralo in naj nihče ne zamudi gledišča.

— (Umrlijivost v Ljubljani.) Leta 1877 je mrtvaški ogleda imel 958 mrličev v ogledovanji, 483 možkih, a 475 ženskih. Leto 1876 jih je bilo 84 več. Mrtvo rojenih je bilo 22 detet. V prvem letu je umrlo 143 detet 20 menj kot lani; od 2 do 20 leta je umrlo jih 187; od 20 do 60 pa 382; čez 60 jih je umrlo 224.

— (Iz vode izlekel) in smrti rešil je v nedeljo opoldne Franc Čelešnik iz Krakovega z lastno smrtno nevarnostjo otroka, ki je padel z brega v Ljubljano. Pogumnost njegova je vsega pripoznanja vredna.

— (Nesreča.) V nedeljo se je iz Vevčega proti domu peljalo več ljudij iz Dobrujne in Matej Pogačar iz Hrušice. Med potjo zadenejo zaradi teme tako hudo na neke brune, ki so predaleč na cesto molili, da popadajo z voza in si Matej Pogačar tako zelo pretrese možgani in hrbtnico, da drugi dan dopoldne vsled tega umrje. Malomarneža, ki je brune pustil ležati na cesti, so uže naznanili sodnji.

— (Iz Slovenske Bistrice) se piše „Slov. Gosp.“ da so tamošnji žandarji s pomočjo konjiških zgrabili glasovitega tata Jož. Pirša iz Kostivnice v Ločah pri posestniku Štefanu Lebru, ki je ničvredneža nad kletjo v krmi skritega imel.

Razne vesti.

* (Kako so prišli Rusi na sveto goro Athos.) O tem se piše iz Aten: Prvi samostan je sezidal po nekeji pripovedki Konstantin Veliki, danes je samostanov na tej gori uže 935. Prvi ruski menih vstopil je še leta 1818 v samostan Pantalejmon. Leta 1830 bilo je 25 Rusov in 300 Grkov, zdaj je 2000 Rusov in 50 Grkov. Ker so bili ti samostani revni, jim je čestokrat Rusija pomagala. Gora Athos je nekaka avtonomna država, in ne stoji s Turško v nikakej zvezi, a vsako leto plačati jej mora 3000 funtov sterl. Nobeden mohamedan ne sme na to sveto zemljo stopiti, razen onega, ki pride po

davek. Ruski vpliv je velik na tej gori. Zatorej si je Rusija v sanšefanskem miru po kroviteljstvo te gore pridržala.

* (Pomorski kaperji za Rusijo.) Mnogo se govori o parniku „Cimbrija“, ki je prišel pred kratkem iz novega Jorka v Hamburg, a 6. t. m. zopet odšel skrivaj in naglo, tako da nikdo ne ve kam. Sodi se, da je ruska vlada kupila od nemškega društva to ladijo, da jo bode kot lovsko ali kapersko ladijo porabila. „Cimbrija“ je jedna najhitrejših ladij, in tudi Angleži nemajo mnogo tacih, ki bi jo lahko v hitrosti prekosile. Kakor se misli, lovila bode ta ladija angleške trgovske ladije v morjah zapadnih nabrežij južne Amerikanske, Kalifornije, Avstralije, Japonske in Kineške. Predno se je „Cimbrija“ iz Hamburga odpeljala, naložila si je 600 postelj in živeža za toliko ljudij v treh mesecih.

* (Požari.) Mesto Bradejev na Ogerkem, ležeče ob cesti od Prešov proti Gališkem, je skoro popolnem pogorelo, — vse notranje mesto in tudi večinom predmestij, skupaj nad 200 hiš. Škoda je posebno zgodovinskih znamenitostij, tako n. pr. je zgorela stara velika cerkev, sezidana l. 1111. Sicer so iz cerkve rešili vse dragocenosti, a streha je popolnem zgorela, tudi zvonik, zvonovi so se stopili. Nesreča je velika. — Tudi liptovsko mesto sv. Miklavž je zgorelo 26. t. m., le 16 hiš je ostalo nepoškodovanih. Uradnije, cerkve, šole, vse je požar uničil. 2000 ljudij je zdaj, ki ne vedo, kam bodo zvečer legli.

* (Vlak povozil.) Iz Diseldorfa se poroča, da je 25. t. m. nek oficir, z imenom baron Schell jezdil proti železnici baš ko prihaja vlak, ter je čakal pred šranjo njegovega odhoda. A konj se prihajajočega vlaka prestraši, skoči čez varovalno veržico, in pade baš pred mašino na tla. Vlak je vlekel konja naprej, a drugi vozovi šli so ravno čez nesrečnega jezdeca. Desna noga je bila oficirju pod kolonom odtrgana, leva držala se je pa le še za mali kosček mesa. Prenesli so potem nesrečnega častnika v bolnico ter ga tam prevideli. Ljudje ga jako obžalujejo, ker je bil častnik splošno priljubljen. Čudno je pa, da se konju nij nič hudega zgodilo, razen malenkostnih ran sem in tje po truplu. Ko je vlak odpeljal se dalje, poskočil je konj in zbežal.

* (Pijančeva smrt.) Delavec iz rumburske grajske pivarne je imel navado, svoje pivo, katero je kot poboljšek dobival, v srebro spremeniti, in za to srebro se žganja navleči. To se mu je pa prepovedalo. V svojem opubu, da žeče kapljice ne bode zdaj tako pogostoma pil, spleza v četrtek vrh kotla, kjer se je pivo kuhalo, in ko se je bil od svojih tovaršev z besedo: „z Bogom“ poslovil, skoči v vrelo pivo. Izvlekli so ga takoj, — a bilo je uže prepozno — zadušil se je bil v hmeljno ječmenovej juhi. 120 veder pive izpuštili so potem zaradi tega v potok in nov kotel vzdali.

Tržne cene

v Ljubljani 1. maja t. l.
 Pšenica hektoliter 9 gid. 4 kr.; — rež 6 gid. 34 kr.; — ječmen 5 gid. 69 kr.; — oves 3 gid. 41 kr.; — ajda 5 gid. 85 kr.; — proso 6 gid. 50 kr.; — koruza 6 gold. 60 kr.; krompir 100 kilogramov 3 gid. 05 kr.; — fižol hektoliter 10 gid. — kr.; masta kilogram — gl. 94 kr.; — mast — gid. 82 kr.; — špeh trščen — gl. 70 kr.; — špeh povožen — gl. 74 kr. — jajce po 2 kr.; — mleka liter 7 kr.; — govedina kilogram 54 kr.; — telečine 54 kr.; — svinjsko meso 68 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gid. 95 kr.; — slame 1 gold. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 5 gold. 50 kr.; — meška 4 gid. 10 kr.

Dunajska borza 2. maja.

(Izvirno telegrafeno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovih	60 gid.	35	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	63	90	„
Zlata rentna	71	—	„
1860 drž. posojilo	110	75	„
Akcijske narodne banke	794	—	„
Écoute akcije	201	50	„
London	123	20	„
Napol.	5	87	„
C. kr. cekini	5	81	„
srebro	106	80	„
Državne marke	60	80	„

Denes

bode se v deželnem gledališču mimično-plastično predstavljalo

„Trpljenje Kristovo“

v 12 podobah, po oberamergavskih pasijonskih igrah.
 Podobe je aranžiral L. Deutsch. Predstavljali bodo udje mestnega gledišča v Celovci. V soboto se ne bode predstavljalo.
 Nedeljo, 5. t. m. bodeči dve predstavi. (140—1)

Trpotčev sok.

Ta neprecenljivi sok služi za zdravlilo proti bolečinam v prsih in na pljučih, proti zasliženju bronhij, kašlju, hripavici itd. Cena velikej sklenici z navodom 80 kr., malej sklenici z navodom 60 kr.
 Zaloge v Kranjskej: Viktor v. Trnkoczy, lekarničar „pri zastavi jednorogu“ v Ljubljani, na mestnem trgu št. 4. (78—8)

sem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni Revalescieri du Barry

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravična hrana, pri odraslih in otrocih brez medicini in stroškov; zdravi vse bolezni v ledicah, na živcih, dalje prana in na jetrah; žilno naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprobavljeno, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, slabo čelo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih, htožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledično in prealajenje; posebno se priporoča za dojenca in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravičnih, brez vsake medicine, moj njimi spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Boneka, pravega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorolanda, Mr. Campbolla, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastovj.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.
 Na Dunaji, 13. aprila 1872.
 Trelo je uže sedem mesecev, odar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih in čutničnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalescieri prišel sem jo rabiti in zagotivim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalescieri poponem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav cenó in okusno hrano, kot najboljši pripomoček, ter ostanem Vaš odani
 Gabriel Teschner, slušatelj javnih višjih trgovskih šol. Pismo visoko plemenite markize de Bréhan. Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hušanje in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, treslo so se vse čutnice na celom životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženji čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in mo ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zlajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalescieri in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalescieri zaslužij največje hvale, pridobila mi je zopet zdravje i me stavila v stanje, da morem moju društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in popoinega spoštovanja.
 Markize de Bréhan.

Št. 75.877. Flor. Kölllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tiščanji v prsih.
 Revalescieri je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na cen, ko pri zdravilih.

V piehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalescieri-Biscuiton v puščah in Revalescieri-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gid. 60 kr., 24 tas 2 gid. 30 kr., 48 tas 4 gid. 50 kr., v prahu po 120 tas 10 gid. Prodajo: Du Barry & Comp. na Dunaji, Waalf-Schlegelgasse št. 3, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarju in apotekarskih trgovah; tudi razpošilja dazjaka bida na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povestilk. V Rujmburgu Ed. Janz, J. Svoboda, lekar pri „zlatem oru“, v Reki pri lekarju J. Produmu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Sorrallo, pri drogoristu P. Rocco a iu J. Hirsch, v Zadru pri Androviču. (186)